

MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
prof. Małgorzata Omilanowska

BAK/427/15

Warszawa, dnia 30 czerwca 2015 r.

Pan
Damian Tanajewski
Dyrektor
Opery i Filharmonii Podlaskiej
Europejskiego Centrum Sztuki
ul. Odeska 1
15-406 Białystok

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku *o kontroli w administracji rządowej*¹ w terminie od 18 do 29 maja 2015 r. przeprowadzono kontrolę w Operze i Filharmonii Podlaskiej – Europejskim Centrum Sztuki, zwanym dalej także Operą.

Kontrola obejmowała gospodarke finansową jednostki w 2013 roku.

Czynności kontrolne przeprowadzone zostały na podstawie upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego nr 10/2015 z dnia 8 maja 2015 r. przez zespół kontrolny w składzie:

- Elżbieta Pindera - główny specjalista Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Ewa Talacha - Koperkiewicz - ekspert w Biurze Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego

w siedzibie Opery i Filharmonii Podlaskiej – Europejskim Centrum Sztuki w Białymstoku ul. Odeska 1, 15 - 406 Białystok.

Zgodnie z art. 47 w zw. z art. 46 ustawy *o kontroli w administracji rządowej* przekazuję Panu *Wystąpienie pokontrolne*.

Działalność Opery i Filharmonii Podlaskiej – Europejskiego Centrum Sztuki w zakresie objętym kontrolą oceniono negatywnie.

Opera i Filharmonia Podlaska - Europejskie Centrum Sztuki jest samorządową instytucją kultury utworzoną z dniem 25 czerwca 2005 r.² przez Województwo Podlaskie, prowadzoną wspólnie przez Województwo Podlaskie i Ministra właściwego ds. kultury i dziedzictwa narodowego na podstawie umowy z dnia 9 września 2005 r.³ Opera została wpisana do rejestru instytucji kultury⁴ prowadzonego przez organizatora, tj. Województwo

¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092

² Uchwała Nr XXIX/05 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 27 czerwca 2005 r.

³ Umowa z dnia 9 września 2005 r. w sprawie prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury - Opery i Filharmonii Podlaskiej - Europejskiego Centrum Sztuki z siedzibą w Białymstoku wraz z trzema aneksami do ww. umowy tj.: z dnia: 13 lutego 2009 r., 25 maja 2009 r., 4 czerwca 2012 r.

⁴ Rejestr Instytucji Kultury Nr 1 z dnia 27 czerwca 2005 r.

Podlaskie, uzyskując tym samym osobowość prawną. Zakres działalności Opery został uregulowany w statucie nadanym przez organizatora⁵.

W okresie objętym kontrolą dyrektorem Opery był p. Roberto Skolmowski, któremu na podstawie Uchwały z dnia 22 czerwca 2011r.⁶ organizator powierzył ww. stanowisko/obowiązki zawierając umowę o zarządzanie ww. instytucją kultury⁷ na okres od 1 sierpnia 2011 r. do 31 sierpnia 2016 r.⁸ Zastępcą dyrektora był p. Damian Tanajewski zatrudniony na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 9 września 2011 r.⁹, tj. 20 dni przed uzgodnieniem kandydatury na ww. stanowisko z Zarządem Województwa Podlaskiego¹⁰.

W 2013 r. obowiązki głównego księgowego były wykonywane przez:

- p. Małgorzatę Malinowską na podstawie umowy o pracę z dnia 15 lutego 2012 r. zatrudnionej na stanowisku zastępcy głównego księgowego, a następnie od dnia 19 lutego 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. na stanowisku głównej księgowej,
- p. Iwonę Jastrząb od dnia 3 września 2013 r., której powierzono obowiązki głównej księgowej na podstawie umowy o pracę zawartej na czas zastępstwa, obejmujący okres usprawiedliwionej nieobecności p. M. Malinowskiej¹¹.

Ponadto w okresie nieobecności p. M. Malinowskiej, czynności należące do głównej księgowej wykonywała p. _____, starszy księgowy w Dziale Księgowości na podstawie uprawnień wynikających z zarządzenia dyrektora Opery w sprawie osób upoważnionych do podpisywania dokumentów¹².

W 2013 r. Opera uzyskiwała przychody w wysokości 36.223.854,54 zł, w których 51,62% stanowiła dotacja podmiotowa (w tym dotacja z budżetu Ministra w wysokości 5.700.000,00 zł) i poniosła koszty w wysokości 41.044.698,13 zł¹³ wykazując stratę w kwocie 4.821.130,59 zł.

Kwota dotacji podmiotowej przekazana Operze w 2013 r. z budżetu Ministra była zgodna z warunkami umowy z dnia 9 września 2005 r. wraz z aneksem nr 3 z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie wspólnego prowadzenia instytucji kultury. Według planu finansowego sporządzonego przez Operę na 2013 r., zaktualizowanego na dzień 31 grudnia 2013 r. dotacja pochodząca z budżetu Ministra została zaplanowana na wynagrodzenia pracowników. Kontrolowany złożył oświadczenie, że środki dotacji podmiotowej Ministra wykorzystał na wynagrodzenia osobowe.

Ponadto na podstawie umowy Nr DF-V/78/AD/2013 z dnia 29 sierpnia 2013 r. Opera otrzymała z budżetu Ministra dotację celową w wysokości 500.000,00 zł na wydatki inwestycyjne, tj. wyposażenie Opery i Filharmonii Podlaskiej - Europejskiego Centrum Sztuki w urządzenia elektroakustyczne i multimedialne.

Koszty działalności Opery generowały przede wszystkim wynagrodzenia osobowe i bezosobowe z pochodnymi, które stanowiły 21.979.910,49 zł, tj. 53,55 % całkowitych kosztów, w tym wynagrodzenia osobowe w wysokości 17.718.540,75 zł (z pochodnymi). Znaczący udział w kosztach miały również: koszty amortyzacji (6.525.423,44zł), usług obcych (5.889.174,89 zł), materiałów i energii (4.330.375,63 zł). Koszty finansowe wynosiły 56.091,66zł, w tym odsetki w kwocie 17.847,48 zł.

⁵Załącznik do Uchwały Nr XXIII/419/05 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 28 listopada 2005 r. – statut obowiązujący w okresie od 1 stycznia do 13 czerwca 2013 r. i załącznik do Uchwały Nr XXIX/367/13 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 14 czerwca 2013 r. – statut obowiązujący od 14 czerwca 2013 r. i nadal

⁶Uchwała Nr 36/436/2011 z dnia 22 czerwca 2011 r. sprawie powierzenia zarządzania Operą i Filharmonią Podlaską - Europejskim Centrum Sztuki w Białymstoku

⁷Umowa z dnia 14 lipca 2011 r. pomiędzy Zarządem Województwa Podlaskiego, a p. Roberto Skolmowskim o zarządzaniu Operą i Filharmonią Podlaską – Europejskim Centrum Sztuki w Białymstoku

⁸Uchwała Nr 36/436/2011 z dnia 22 czerwca 2011 r. sprawie powierzenia zarządzania Operą i Filharmonią Podlaską - Europejskim Centrum Sztuki w Białymstoku

⁹Umowa o pracę z dnia 9 września 2011r. na czas nieokreślony

¹⁰Uchwała Nr 56/694/2011 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 29 września 2011 r.

¹¹22.05- 31.12.2013r.

¹²Zarządzenie Nr 09/2013 z dnia 19 marca 2013 r.

¹³Koszty działalności operacyjnej 40 983 804,47 zł, koszty finansowe 56 091,66 zł, pozostałe koszty operacyjne 4 802,00 zł

Za cztery kwartały 2013 r. Opera nie wykazywała zobowiązań wymagalnych (sprawozdanie Rb - Z), natomiast w sprawozdaniu Rb - UZ za ww. okres wyszczególniono zobowiązanie z tytułu kredytu bankowego (linia kredytowa odnawialna) na kwotę 2.120.902,79 zł

Należności wymagalne za cztery kwartały 2013 r. stanowiły kwotę 59.357,60 zł, w tym z tytułu rozrachunków z odbiorcami 48.898,75 zł, z których należności nieściągalne stanowiły kwotę 23.416,99 zł.

W okresie 2013 r. nie odnotowano istotnych zmian w liczbie zatrudnionych pracowników¹⁴. Ilość etatów wzrosła łącznie o 2,13 etatów¹⁵ i wynikała ze zwiększenia wymiaru etatów zatrudnionych pracowników. Średnioroczne zatrudnienie to 283,25 etatów, z czego: 192,62 etaty to pracownicy artystyczni (najliczniejszą grupę stanowili pracownicy zespołu orkiestrowego 106,64 etatów oraz chóru 71,35 etatów), natomiast w grupie pozostałych pracowników (90,49 etatów) największą grupę stanowili pracownicy techniczni (46,39) i pracownicy administracji (31,72).

W 2013 r. zawarto 791 umów cywilnoprawnych (zlecenia/o dzieło) na łączną kwotę 3.888.693,86 zł, w tym z pracownikami własnymi 4 umowy o dzieło na kwotę 32.126,70 zł, których zakresy nie pokrywały się z zakresami obowiązków z tytułu umowy o pracę oraz z zadaniami wynikającymi z regulaminu organizacyjnego. W umowach nie zawarto zapisu o wykonaniu dzieł poza godzinami pracy wynikającymi ze stosunku pracy.

W 2013 r. Opera miała w repertuarze 6 tytułów (w tym 3 premierowe), łącznie przedstawienia zagrano 236 razy (z tego 108 zagrano w Sali Kameralnej¹⁶). Koszty przedstawień wyniosły 7.326.760,38 zł, uzyskane przychody stanowiły kwotę 6.956.667,61 zł (strata 370.092,77 zł). Przedstawienia obejrzało łącznie 95.183 osób, w tym: odpłatnie 94.128 widzów i 1.055 widzów na zaproszenia, tj. frekwencja na Sali Kameralnej, która została wyliczona na podstawie liczby sprzedanych biletów wyniosła 47,06%¹⁷, na Dużej Sali 86,15 %¹⁸. Ceny biletów (nieobejmujące zniżek) na spektakle były zróżnicowane w zależności od tytułu i sektora, w którym znajdowało się miejsce na widowni i kształtowały się na poziomie od 30,00zł (wejściówki) do 120,00 zł.

Ponadto w 2013 r. Opera zorganizowała między innymi: koncerty symfoniczne, wystawy, warsztaty, koncerty obce (łącznie 315 przedsięwzięć), w których uczestniczyło 112.810 osób. Koszty ww. przedsięwzięć stanowiły kwotę 2.000.168,98 zł, przychody 1.469.919,01 zł, strata 530.249,97 zł. Największą stratę wygenerował Festiwal Halfway (396.822,03 zł).

Należy zaznaczyć, że koszty realizacji premier i eksploatacji przedstawień oraz innych przedsięwzięć nie uwzględniały kosztów stałych/pośrednich, tj. wynagrodzeń osobowych i pozostałych kosztów bieżących utrzymania obiektu. Koszty te nie były ewidencjonowane równolegle w układzie rodzajowym i funkcjonalnym, co powoduje, że brak jest pełnej informacji na temat kosztów poniesionych na poszczególne zadania.

Opera w 2013 r. korzystała z kredytów bankowych w łącznej kwocie 2.120.932,79 zł (w rachunku bieżącym, odnawialnych) zaciągniętych na potrzeby działalności gospodarczej i bieżącej, z ww. tytułów poniesione zostały koszty w wysokości 38.243,37 zł, w tym: odsetki 17.543,37 zł i prowizja w wysokości 20.700,00 zł.

Kontrolą objęto:

uregulowania wewnętrzne związane z zakresem kontroli, dokumenty związane z gospodarką środkami finansowymi pochodzącymi z budżetu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, tj. wynagrodzenia osobowe,

¹⁴zatrudnienie na dzień na 1 stycznia 2013 r. to etatów 277,625 etatów (282 osoby), a zatrudnienie na 31 grudnia 2013 r. to 279,75 etatów (282 osób),

¹⁵średnioroczne zatrudnienie to: 283,25 etatów

¹⁶Widownia Sali Kameralnej na 200 widzów tj. 108 przedstawień*200 miejsc =21.600 widzów

¹⁷Na Sali Kameralnej 10.165 widzów (frekwencja – 10.165/21.600 = 47,06%)

¹⁸Łączna liczba miejsc na widowni 771 tj. 128 przedstawień= 98 688, przedstawienia obejrzało 85 018 widzów, frekwencja -85.018/98.688 = 86,15%

realizację zadania dofinansowanego ze środków dotacji celowej Ministra (umowa Nr DF-V/78/AD/2013 z dnia 29 sierpnia 2013 r.), udzielanie zamówień publicznych (realizację zakupów sprzętu/wyposażenia, umowa kredytowa)

W trakcie kontroli ustalono:

I. W zakresie zasad funkcjonowania Opery i obowiązujących uregulowań wewnętrznych

1) Regulamin organizacyjny

- obowiązujący regulamin organizacyjny nie uzyskał pozytywnej opinii organizatora Opery, a pomimo to został wprowadzony z dniem 1 października 2012 r.¹⁹,
- regulamin organizacyjny został opracowany w sposób uniemożliwiający określenie faktycznej liczby pracowników zatrudnionych w poszczególnych komórkach organizacyjnych,
- zapisy regulaminu organizacyjnego są niespójne ze statutem obowiązującym od dnia 14 czerwca 2013 r.

2) W regulaminie wynagradzania²⁰

- nie sprecyzowano kryteriów dotyczących stawek wynagrodzeń zasadniczych, kategorii zaszeregowania, kryteriów dotyczących zatrudnienia na danym stanowisku i pozostawiono je do subiektywnej oceny dyrektora,
- w § 11 zawarto zapis, który nie dotyczy wynagrodzenia ze stosunku pracy (wynagrodzenia za dodatkowe występy i opracowania artystyczne nie wynikające z umowy o pracę i zakresu obowiązków),
- stanowiska wymienione w regulaminie wynagradzania są niespójne ze stanowiskami wymienionymi w regulaminie organizacyjnym.

3) Polityka rachunkowości²¹

- nie została zaktualizowana w zakresie planu kont,
- nie zawiera wszystkich elementów określonych w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²², między innymi brak opisu systemu przetwarzania danych, opisu systemu informatycznego zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, ponadto nie określono wersji oprogramowania oraz daty rozpoczęcia jego eksploatacji.

Za aktualizację polityki rachunkowości odpowiedzialny jest kierownik jednostki - art. 10 ust. 2 ww. ustawy.

4) Instrukcja kancelaryjna

Funkcjonująca instrukcja kancelaryjna/jednolity wykaz akt nie została uzgodniona z dyrektorem Archiwów Państwowych, co jest niezgodne z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach²³. Tym samym nie są uregulowane/wypełniane obowiązki wynikające z rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 16 września 2002 r. w sprawie postępowania z dokumentacją, zasad jej klasyfikowania oraz zasad i trybu przekazywania materiałów archiwalnych do archiwów państwowych²⁴. Okazany w trakcie kontroli jednolity wykaz akt obowiązujący od 1 stycznia z 2002 r. (uzgodniony z dyrektorem Archiwów Państwowych) jest nieaktualny.

II. W zakresie stanu rachunków bankowych

Opera posiadała 8 rachunków bankowych (7 prowadzonych przez bank PKO BP SA i jeden przez bank SBR), w tym: dwa bieżące, dwa pomocnicze, jeden Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i trzy rachunki wyodrębnionych wpływów. Rachunki prowadzone przez bank PKO BP wykazywały na dzień 31 grudnia 2013 r.

¹⁹Zarządzenie nr 38/2012 z dnia 27 września 2012 r.

²⁰Zarządzenie Nr 38/2012 r. z 11 września 2012 r. wraz z aneksem nr 1 do ww. Zarządzenia z dnia 2 stycznia 2013 r.

²¹Zarządzenie Nr 27/2012 z dnia 8 sierpnia 2012 r.

²²t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.

²³t.j. Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 673

²⁴Dz. U. z 2002 r. Nr 167, poz. 1375 ze zm.

saldo dodatnie na ogólną kwotę 43.503,94 zł, w tym: wyodrębniony rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych saldo 33.062,12 zł. Rachunek prowadzony przez bank SBR wykazywał saldo ujemne na kwotę – 2.120.932,79 zł (linia kredytowa).

- III. W zakresie wydatkowania dotacji podmiotowej z budżetu MKiDN na wynagrodzenia osobowe Skontrolowano 30 akt osobowych pracowników z różnych grup zawodowych. W 2013 r. podwyższono wynagrodzenia 20 pracownikom skutkujących kosztem w łącznej kwocie 55.441,80 zł (podwyżki w kwotach od 120,00 zł²⁵ do 2.117,60 zł²⁶). Średnie miesięczne wynagrodzenie (nieobejmujące dyrektora i zastępcy dyrektora) wynikające z umów o pracę, oraz wynagrodzeń dodatkowych takich jak godziny ponadnormowe, nadliczbowe, za partie solowe, nagrody wynosiło: w grupie pracowników artystycznych - 4.554,39 zł, w grupie pracowników pozostałych - 3.812,30 zł. Pracownikom Opery (218) wypłacono nagrody na kwotę ogółem 277.072,00 zł w kwotach od 200,00 zł do 12.750,00 zł (średnia wysokość nagrody 1.270,97 zł). Nagrody za 2013 r. wypłacono w grudniu 2013 r. na kwotę 123.952,00 zł oraz w styczniu 2014 r. na kwotę 153.120,00 zł. Koszty wynagrodzeń dyrektora i zastępcy dyrektora stanowiły łącznie kwotę 388.609,80 zł²⁷, w tym kwota 49.000,00 zł stanowiąca nagrodę dla zastępcy dyrektora²⁸. Średnie miesięczne wynagrodzenie dyrektorów wynosiło 18.505,23 zł.
- Ustalono, że występują duże dysproporcje w wysokościach przyznanych nagród.

- IV. W zakresie zatrudniania na stanowiskach wynikających z regulaminu organizacyjnego osób wylonionych w postępowaniach o zamówieniach publicznych

Obowiązki kierownika muzycznego oraz kierownika wokalnego realizowane były na podstawie umów cywilnoprawnych, mimo że § 17 regulaminu organizacyjnego²⁹ w pionie artystycznym uwzględniał ww. stanowiska.

Ustalono, że umowy³⁰ zawarte na okresy trzyletnie z osobami wybranymi jednoosobowo przez ówczesnego dyrektora Opery w trybie zamówienia z wolnej ręki noszą znamiona umów o pracę w rozumieniu art. 22 § 1 *Kodeksu Pracy*³¹.

W zawartych umowach nie został zwymiarowany koszt wynagrodzeń. Z zestawienia zamówień publicznych udzielonych przez w 2013 r. wynika, że oszacowany przez Operę koszt usług świadczonych przez kierownika muzycznego stanowił kwotę 828.000,00 zł brutto, natomiast koszt usług świadczonych przez kierownika wokalnego stanowił kwotę 231.000,00 zł brutto. W 2013 r. wydatkowano łącznie kwotę 152.460,00 zł, w tym z tytułu wynagrodzenia dla kierownika muzycznego 95.950,00 zł³² i kierownika wokalnego 56.510,00 zł³³

- V. W zakresie wykorzystania dotacji celowej Ministra³⁴

Zadanie pn. Doposażenie Opery i Filharmonii Podlaskiej – Europejskiego Centrum Sztuki w urzędzenia elektroakustyczne i multimedialne zostało zrealizowane i rozliczone przez Operę z zachowaniem terminów określonych w umowie, tj. zakupy zostały dokonane we wrześniu 2013 r., rozliczone w październiku 2013 r. Dotacja celowa (500.000,00 zł brutto) została wydatkowana w 100 %, a otrzymany podatek VAT (55.162,59 zł) od kosztów pokrytych ze środków dotacji celowej został przekazany na rachunek Ministra w dniu 27 stycznia

²⁵Kierowca zaopatrzeniowiec

²⁶Producent wykonawczy

²⁷Łączna kwota wynagrodzenia dla dyrektora 217.600,00 i łączna kwota wynagrodzenia dla zastępcy dyrektora 171.009,80 zł

²⁸Za 2012 r. kwota 15.000,00 zł - wypłacona w 2013 r. i za 2013 r. kwota 34.000,00 zł - wypłacona w styczniu 2014 r.

²⁹Zarządzenie Nr 38/2012 z dnia 27 września 2012 r.

³⁰Umowa z dnia 1 marca 2013 r. z terminem obowiązywania od 1 marca 2013 r. do 31 sierpnia 2016 r. - z kierownikiem wokalnym, z umowa z dnia 30 kwietnia 2013 r. obowiązująca od 29 kwietnia 2013r. do dnia 28 kwietnia 2016 r. z kierownikiem muzycznym

³¹Dz. U z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.

³²Za okres od maja do grudnia 2013 r.

³³Za okres od kwietnia do grudnia 2013 r.

³⁴Umowa Nr DF-V/78/AD/2013 z dnia 29 sierpnia 2013 r.

2014 r., tj. zachowaniem 7 - dniowego terminu od daty wpływu podatku VAT na rachunek Opery³⁵. Faktury potwierdzające zapłatę za zakupy majątkowe opłacone ze środków dotacji celowej zostały opisane zgodnie z wymogami określonymi w umowie dotacyjnej, a kwoty z nich wynikające zostały ujęte w ewidencji księgowej na koncie 0 – 10 - 13 w korespondencji z kontem 080 – 0 - 0 i przyjęte do użytkowania na podstawie dowodów OT, przy zastosowaniu stawek amortyzacyjnych w wysokości 10% i 100 %, w zależności od wartości środka trwałego oraz zostały ujęte w księgach inwentarzowych. Przeprowadzone oględziny³⁶ potwierdziły dokonane zakupy. Dokonując wyboru dostawców sprzętu zakupionego przy wsparciu środkami dotacji celowej Opera przeprowadzała postępowania o udzielenie zamówień publicznych stosując tryb przetargu nieograniczonego. Kontrola realizacji zadania wykazała, że:

- konto analityczne 0 – 10 - 13 nie występowało w planie kont wymienionych w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 27/2012 z dnia 8 sierpnia 2012 r. Dyrektora Opery w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w instytucji kultury.

Według oświadczenia głównej księgowej³⁷ plan kont został zaktualizowany w 2013 r. i wprowadzony od dnia 1 stycznia 2014 r.

VI. W zakresie kredytu w rachunku bieżącym

W 2013 r. Opera dwukrotnie zaciągała kredyt bankowy w rachunku bieżącym w Spółdzielczym Banku Rozwoju w Szepietowie, tj.:

- w dniu 16 września 2013 r.³⁸ w wysokości 3.000.000,00 zł z przeznaczeniem na pokrycie zobowiązań z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Umowa została zawarta bez stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, na okres od 16 września 2013 r. do 15 września 2014 r., aneksowana (dwukrotnie) w dniu 30 września 2013 r. w zakresie: kwoty kredytu, terminu spłaty, formy zabezpieczenia. Aneksu, o tym samym numerze identyfikacyjnym, różniły się zapisami w § 7 dotyczącym terminu spłaty kredytu, tj. w jednym z nich wskazano datę 31 grudnia 2013 r., w drugim 15 września 2014 r. W dniu 2 grudnia 2013 r. Opera spłaciła ww. kredyt.³⁹

- w dniu 25 listopada 2013 r. w wysokości 3.000.000,00 zł na okres 36 miesięcy, tj. do dnia 25 listopada 2016 r. (kredyt obrotowy, odnawialny w rachunku bieżącym⁴⁰).

Zabezpieczeniem spłaty kredytów było: ustanowienie zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy ruchomych, tj. na instrumentach i sprzęcie muzycznym na kwotę 4.599.420,46 zł, dokonanie przelewu praw z polisy ubezpieczeniowej na kwotę tożsamą z kwotą zastawu, weksel in blanco wystawiony przez kredytobiorcę wraz deklaracją wekslową, oświadczenie kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji.

W trakcie kontroli ustalono:

- część instrumentów (na kwotę 423.534,76 zł) stanowiących zabezpieczenie kredytu zostało zakupionych ze środków dotacji celowej⁴¹ Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- okres na jaki została zawarta umowa kredytowa (dnia 25 listopada 2016 r.) przekraczał upoważnienie dyrektora Opery do zaciągania zobowiązań w imieniu Opery wynikające z kontraktu łączącego go z organizatorem (do dnia 31 sierpnia 2016 r.),
- wartość nominalna należna do zapłaty w dniu wymagalności wyrażona w złotych nie została ustalona w dniu zawierania transakcji, ponieważ uzależniona była od zmiennej stopy procentowej oraz poziomu wykorzystania kredytu na dany dzień⁴²,
- w 2013 r. Opera dokonała wydatków przekraczając plan finansowy, czym naruszyła art. 44 ust. 1 pkt. 3

³⁵Dowód bankowy z dnia 23 stycznia 2014 r.

³⁶Protokół oględzin z dnia 21 maja 2015 r.

³⁷Oświadczenie z dnia 20 maja 2015 r.

³⁸Umowa nr 39-PG/RB/3925537/58/2113 z dnia 16 września 2013 r.

³⁹Zaświadczenie ze Spółdzielczego Banku Rozwoju z dnia 27 maja 2015 r.

⁴⁰Zastosowano tryb przetargu nieograniczonego

⁴¹Program Operacyjny Rozwój Infrastruktury Kultury i Szkolnictwa Artystycznego - umowa nr 4823 z 6 czerwca 2007 r. - kwota 210 502,00 zł; umowa nr 13114/08/D5A z 17 października 2008 r. - kwota 213 032,76 zł

⁴²Odsetki naliczane codziennie od wykorzystanego kredytu

ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴³, który stanowi, że wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i wysokości ustalonej w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.
Deficyt budżetowy Opery za okres listopad i grudzień 2013 r. stanowił kwotę 4.791.620,00 zł (przychody kwota 2.955.559,00 zł, koszty 7.747.179,00 zł).

VII. W zakresie udzielania zamówień publicznych

W toku kontroli sprawdzono dwa postępowania o udzielenie zamówień publicznych w trybie przetargu nieograniczonego:

- na dostawę profesjonalnych urządzeń audio, multimedialnych oraz wytwornic ciężkiego dymu na potrzeby Opery i Filharmonii Podlaskiej – Europejskiego Centrum Sztuki (wartość zamówienia: 736.425,60 zł brutto);
- na udzielenie, obsługę kredytu obrotowego odnawialnego w rachunku bieżącym z limitem zadłużenia do wysokości 3.000.000,00 zł (wartość zamówienia 723.000,00 zł).

Postępowania zostały przeprowadzone w procedurze właściwej dla ustawy Prawo zamówień publicznych, z należytą starannością, z uwzględnieniem zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców, a także szeroko pojętej konkurencyjności. Zamawiający przestrzegał zasady jawności i pisemności postępowania prawidłowo udokumentował czynności w postępowaniu – sporządzając protokoły postępowań na właściwym druku, zawierającym wszystkie niezbędne informacje.

VIII. W zakresie sprawozdawczości finansowej

Ustalono, że w sprawozdaniu finansowym za 2013 r.:

- Opera wykazała nieprawidłową kwotę dotacji podmiotowej, zawyżenie dotacji o 2.000.000,00 zł było konsekwencją nieprawidłowego ujęcia ww. kwoty w. planie finansowym Opery. Ww. kwota stanowiła przychód Opery z tytułu produkcji spektaklu pt. „Traviata” zrealizowanej na zamówienie Urzędu Miasta Białystok,
- zaniżono liczbę zatrudnionych pracowników o 58,
- w informacji dodatkowej, w części dot. przychodów Opery, podano nieprawidłową sumę przychodów ze sprzedaży (7.379.320,51 zł), zaniżając ją o 362,92 zł (sprzedaż towarów).

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i oceny, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej, wnoszę o:

- 1) Uzyskanie pozytywnej opinii organizatora Opery w sprawie regulaminu organizacyjnego.
- 2) Zaktualizowanie:
 - regulaminu organizacyjnego i wprowadzenie zapisów spójnych ze statutem,
 - regulaminu wynagradzania, w szczególności poprzez:
 - doprowadzenie do zgodności z regulaminem organizacyjnym w zakresie stanowisk występujących w strukturze organizacyjnej Opery,
 - doprecyzowanie zapisów regulaminu w zakresie stawek wynagrodzeń zasadniczych, kategorii zaszeregowania, kryteriów dotyczących zatrudnienia na danym stanowisku,
 - wyeliminowanie z regulaminu zapisów nie dotyczących wynagrodzenia ze stosunku pracy,
 - polityki rachunkowości w zakresie planu kont i opisu systemu informatycznego, zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości;
 - instrukcji kancelaryjnej i jednolitego wykazu akt oraz ich uzgodnienie z dyrektorem Archiwum Państwowego.
- 3) Gospodarowanie środkami finansowymi do wysokości określonej w planie finansowym na dany rok budżetowy.
- 4) Bieżące monitorowanie i podejmowanie skutecznych działań w zakresie egzekwowania należności Opery.

⁴³Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240, ze zm.

- 5) Kosztorysowanie przedsięwzięć na etapie ich przygotowania w celu równoważenia kosztów i przychodów z ich tytułu.
- 6) Prowadzenie ewidencji kosztów poszczególnych zadań w układzie funkcjonalnym i rodzajowym.
- 7) Zaciąganie zobowiązań finansowych:
 - nie przekraczających roku budżetowego i planu finansowego,
 - wyłącznie w granicach upoważnienia,
 - wymiarowanych kwotowo.
- 8) Niezabezpieczanie kredytów/pożyczek mieniem, którego zakup został sfinansowany z dotacji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
- 9) Każdorazowe umieszczanie w umowach cywilnoprawnych zawieranych z własnymi pracownikami klauzuli dotyczącej obowiązku realizowania zadań poza godzinami pracy.
- 10) Wyeliminowanie przypadków zawierania umów cywilnoprawnych na zadania regulaminowe Opery, których realizacja zagwarantowana jest przez stanowiska przewidziane w strukturze organizacyjnej.
- 11) Rzetelne sporządzanie sprawozdań finansowych, w szczególności poprzez:
 - prawidłowe ujmowanie kwot wg źródeł przychodów,
 - wykazywanie prawidłowych danych finansowych i dotyczących zatrudnienia.

Na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, zwracam się do Pana o przedstawienie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego Wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ww. ustawy od Wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. MINISTRA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
PODSIĘKNIĘCIEM

Andrzej Wyrobiec

DYREKTOR
Biura Audytu Wewnętrznego i Kontroli

Renata Lutostańska

29.06.2015r.

WZ. D1 REKTORA GENERALNEGO
Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego
DYREKTOR
Departamentu Finansowego

Wojciech A. Kwiatkowski